

เทศน์เช้า วันที่ ๑๗ เมษายน ๒๕๔๗

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนฺโต

ณ วัดสันติธรรมาราม ต.คลองตากต อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

เวลาโลกมันก่อตัวนะ โลกมันก่อตัวมันต้องสสารรวมตัว เวลานั้นก็ชีววิทยาเขา พิสูจน์กัน เวลาโลกก่อตัวมันก่อตัวด้วยความรวมตัวของฝุ่นละอองเกาะเกี่ยวกันจนเป็นโลกขึ้นมา แต่มนุษย์เวลาเกิดก่อตัวขึ้นมาจากครรภ์ของมารดา เพราะโลกก่อตัวนี้มันก่อจากวัตถุเกาะตัวจากสสารอย่างหนึ่งรวมตัวกันแล้วก็เป็โลก มันก็เป็นสิ่งมีชีวิตนะ สิ่งมีชีวิตหนึ่งเพราะดาวมีการเกิดและการตาย คูสิ แมแต่ดาวในจักรวาลมันยังมีการเกิดและการตาย

แต่ชีวิตมนุษย์นี้มีการเกิดและการตาย แต่การเกิดและการตายนี้มันมีกรรมเป็นตัวพาเกิดและพาตายด้วย การก่อตัวของจักรวาลเขาเป็นสสารรวมตัวกันจนเป็นสิ่งมีชีวิต โลกก็เป็นสิ่งมีชีวิต สิ่งที่มีชีวิตมันหมุนไปในรอบตัวของมันหนึ่งวัน นี่มันมีชีวิต แต่โลกนี้มันก็หมุนไปในจักรวาล

มนุษย์เราก็เหมือนกัน เราเกิดมาเนี่ยการมีชีวิตของเราเนี่ยหมุนในตัวเอง แต่ในเมื่อเราอยู่ในสังคม ในสังคมนั้นก็เหมือนในจักรวาล สิ่งทีในจักรวาลนี้มันมีแรงดูดต่างๆ มันมีแรงของกรรม มีแรงของสสาร มีแรงของความเป็นไป สิ่งทีความเป็นไปอันนี้มันอยู่ที่อำนาจวาสนา คนสร้างบุญกุศลมามันก็จะประสบความสำเร็จนะ

อำนาจวาสนาแข่งกันไม่ได้ แข่งสิ่งต่างๆ การแข่งขันต่างๆ แข่งได้ แต่แข่งอำนาจวาสนาแข่งกันไม่ได้ เพราะอำนาจวาสนานี้มันมาจากเบื้องหลังไง สิ่งทีเป็นปัจจุบันนี้คือวันนี้ เราอยู่วันนี้ ถ้าวันนี้เราเป็นหนี้ พรุ่งนี้มันก็ต้องเป็นหนี้ต่อไป ถ้าวันนี้เราชำระหนี้ พรุ่งนี้เราก็ไม่เป็นหนี้ สิ่งทีเป็นหนี้มันเป็นอดีตอนาคตไป อำนาจวาสนามันเกิดมาจากเบื้องหลัง แต่ในปัจจุบันนี้เรามีไหม เรามีสติมีสัมปชัญญะว่าเราจะสร้างคุณงามความดี ถ้าเราเชื่อเราจะเป็นคนน้อยเนื้อต่ำใจ ทุกคนจะบอกเลย ทำดีไม่เห็นได้ดีเลย แล้วในศาสนาว่า “ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว”

ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว แต่กรรมเป็นอนิจนไทย เพราะมันมีเบื้องหน้าเบื้องหลัง ความว่าเบื้องหน้าเบื้องหลังมันเป็นอำนาจวาสนาของแต่ละบุคคล ถ้าบุคคลนี้เขาสร้างอำนาจวาสนาของเขา เขาสร้างอำนาจวาสนาของเขา อันนี้มันเป็นเรื่องของจักรวาลแรงดึงดูดของจักรวาล เราทำคุณงามความดีกับใคร สิ่งที่ว่าโลกหมุนไปในจักรวาลนั้น โลกหมุนรอบตัวเองเป็นชีวิตของเรา โลกหมุนรอบดวงอาทิตย์เป็นหนึ่งปี จักรวาลนี้เป็นหนึ่งปีไป

เราออกไปสังคมตามสถานะสังคม อันนี้บุญกุศลในการทำคุณงามความดี ทำบาปอกุศลก็เป็นไป สิ่งที่เป็นไป ถ้าเราทำอกุศลไว้มันจะทำขนาดไหน มันก็มีความอุปสรรคขัดข้องไป แต่อุปสรรคหรือความประสบความสำเร็จนั้น อันนั้นเกิดจากการกระทำของเรา มันเป็นเรื่องของกรรม กรรมที่เราสะสมมา แต่เรื่องหมุนในตัวมันเอง โลกหมุนในตัวมันเอง เราก็หมุนในตัวของเราเอง

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอกให้ละเอียดเข้ามาตรงนี้ เริ่มต้นต่างๆ การหมุนไปรอบดวงอาทิตย์ มันเป็นเรื่องของจักรวาล มันเป็นเรื่องของอำนาจวาสนา เป็นเรื่องของศักดิ์ศรีบารมี มันหมุนออกไปนี้ ใครประสบความสำเร็จจะจารึกชื่อไว้ในประวัติศาสตร์ สิ่งที่จารึกชื่อไว้ในประวัติศาสตร์ มันก็ต้องสร้างสมขึ้นมา

แต่ถ้าเราหมุนในตัวของเราเอง เราสะสมมันเป็นสิ่งที่ละเอียดคนมองไม่เห็น แต่เราเห็นของเรา ดูเวลาโลกมันหมุนในตัวมันเอง เวลาเราอยู่ในเส้นศูนย์สูตร ร้อนขึ้นต่างๆ ร้อนแห้ง ความร้อนเขาเวลาร้อนๆ ถึงตาย อยู่ที่ว่าความร้อนของเขาเพราะร้อนแห้ง ของเราร้อนขึ้น แต่พุดถึงอยู่ในสิ่งที่ว่าขั้วโลก พระอาทิตย์เที่ยงคืน คำว่าเที่ยงคืนพระอาทิตย์ก็ยังไม่ตก

นี้ก็เหมือนกัน ความคิดของเรามันแปรปรวนตลอด โลกของเราเดี๋ยวมันก็เย็น เดี่ยวมันก็หนาว สิ่งต่างๆ มันเปลี่ยนแปลงความเห็นของมัน ถ้ามีความสุขมันก็มีความสุข ร่มเย็นเป็นสุข แต่ถ้ามันร้อนขึ้นมานี้ พระอาทิตย์เที่ยงคืนนะ เวลามัน ๒๔ ชั่วโมงอยู่แล้ว แต่เราก็ไม่รู้เวลา แต่เขาอยู่ของเขาเคยชินของเขา

จิตของเราก็เหมือนกัน ถ้าโลกหมุนในตัวมันเอง มันยังมีความแตกต่างอย่างนั้น แล้วความแตกต่างของความคิดของเราละ เราจะมีความสุขความทุกข์ในหัวใจของเราไหม ถ้าเรามีความสุขความทุกข์ในหัวใจของเรา เราปรารถนาสิ่งใด ถ้าเราปรารถนา

ความสุขเราต้องวิ่ง วิ่งนะ วิ่งแสวงหาสิ่งนี้แล้วก็เหนื่อยมาก นี่เป็นอามิส แต่ถ้าเราจะหาความสุขจากที่ว่าไม่ต้องเจอด้วยอามิส นี่การนั่งสงบการนั่งสมาธิ งานอันละเอียดใจ ผู้ที่บริหารเขากำหนดนโยบายนะ เขาสั่งคำเดียวนะ ผู้ที่ปฏิบัติงานทำงานเป็นปีเป็นเดือนงานนั้นไม่จบ

นี่ก็เหมือนกัน ทำความสงบของใจเข้ามา เราจะเข้าไปหาต้นขั้วของความคิด ถ้าต้นขั้วของความคิด นี่คือผู้กำหนดนโยบายของชีวิตเรา ถ้าเรากำหนดนโยบายของชีวิตเรา ชีวิตนี้คืออะไร จะย้อนกลับเข้ามา ถ้าวิเคราะห์กันไปชีวิตนั้นต่างๆ ชีวิตนี้มันเป็นการเกิดแล้วถ้าโลกเขาว่าไป ชีวิตนี้เกิดมาด้วยสิ่งที่ว่าพ่อแม่มีความร่วมอยู่กันถึงจะเกิดมาเป็นสิ่งมีชีวิตได้ นี่เขาคิดได้แค่นั้นนะ ถ้าอย่างนั้นแล้วเราต้องทำอะไรต่างๆ ทำเรื่องของความเป็นอยู่นี้ให้อยู่ในอำนาจของเราดี แต่มันเป็นไปไม่ได้ เพราะจิตที่มันปฏิสนธิ

ในหลักการเกิดของพระไตรปิฎก เกิดในไข่ เกิดในครรภ์ เกิดในน้ำคร่ำ เกิดในโอปปาดิกะ โอปปาดิกะคือเกิดเป็นเทวดา เกิดเป็นอินทร์ เกิดเป็นพรหม เกิดอะไรพาเกิด จิตนั้นพาเกิด สิ่งต่างๆ นะ พ่อแม่บางคนถ้าเป็นวิทยาศาสตร์หมด เขาก็พิสูจน์ได้ว่าเป็นหมันเป็นอะไรถึงไม่มีลูก

นี่ก็เหมือนกัน ถ้าจิตไม่มาปฏิสนธิมันเป็นไปไม่ได้ เพราะอำนาจของกรรมอันนั้น ถ้าเขาทำกรรมอันนั้นของเขา กรรมอันนั้นมันจะไปให้ผลกับเขา การเกิดนี้จิตมันพาเกิด เกิดสภาวะแบบนี้ขึ้นมา ชีวิตนี้คือสิ่งที่ว่ามันพาเกิดเพราะมันมีกรรม สิ่งที่ว่าความสุขที่หาได้คือหาได้จากจิตปฏิสนธิ ปฏิสนธิจิตนี้ถ้ามันประสบเข้ามาที่จิตถึงฐาน ฐานของจิต ถ้าถึงฐานของจิต ความสงบอย่างนี้จะมีสุขมาก ความสุข เห็นใหม่ เรื่องของหยาบๆ เขาก็แสวงหาสิ่งที่หยาบๆ ความสุขหยาบๆ

แต่ความสุขอย่างนี้มันต้องใช้ความสงบของใจ ต้องมีศรัทธามีความเชื่อ เพราะมันละเอียดอ่อนมาก เส้นผมบังภูเขาได้อย่างไร ความเห็นของเราบังความคิดของเราได้อย่างไร บังความคิดนะ ว่าเราเกิดขึ้นมานี้เราจะต้องแสวงหาประสบความสำเร็จทางชีวิต สิ่งที่เราหาว่าเราจะหาความสุขอย่างนั้น มันต้องเหนื่อยมากต้องลากไป

โลกหมุนออกไปในจักรวาล แต่โลกหมุนเข้ามาจากภายใน กำหนดนโยบายจากภายในของเราขึ้นมา เราต้องมีศรัทธา มีความเชื่อ แล้วเราประพฤติปฏิบัติ ถ้าประพฤติ

ปฏิบัติย้อนกลับมาดูจิตของตัวเอง ถ้าจิตของตัวเองอารมณ์ความปรวนแปรของจิตอยู่ในส่วนไหนของโลก ความร้อนความหนาวของโลกมันเป็นสภาวะแบบใด ร้อนขึ้นร้อนแห้งอย่างไร มันจะย้อนกลับเข้ามาเห็นสภาวะ มันจะเริ่มต่อต้าน คนจะทำความสงบของใจนะ

ถ้าจิตสงบมันจะมีอุปสรรคต่างๆ เกิดขึ้นมหาศาลเลย ถ้าเป็นความคิดก็ นี่เราไม่มีเวลา เราต้องทำสิ่งต่างๆ งานของเรายังมีภาระมาก นั่นคิดไปประสาที่นั่นนะ แต่ถ้าเป็นนักบวชนะ ๒๔ ชั่วโมงก็มีของเราอยู่แล้วนี่ พอนั่งขึ้นไปนี่มันก็มีความเกร็ง มันมีความเครียดต่างๆ ความเครียดคนนะ ความเครียดอย่างหยาบๆ ขึ้นมา แต่พอจิตมันสงบเข้ามามันก็มีอุปสรรค จะตกจากที่สูงบ้าง จะกลัวสิ่งต่างๆ สภาวะนี้มันจะมีอย่างนี้ตลอดไป

เราทำคุณงามความดีทำไมไม่มีแรงต่อต้านล่ะ เวลาอยู่ทางโลกเราว่า เราทำความดีแล้วมันต้องได้ความดี นี่นักปฏิบัติ ถ้าผู้ประพฤติปฏิบัติเข้าวัดปฏิบัติหมกมันต้องเป็นพระอรหันต์ทั้งหมดดี ชาวพุทธเป็นผู้ปฏิบัติทั้งหมดต้องได้ผลทั้งหมด ทำไมมันไม่ได้ผลตามสภาวะแบบนั้นล่ะ นี่อินทรียกเกล้าไฉน อินทรีสังวร สังวรอินทรีในตา ในหู ในจมูก ในลิ้น ในกาย ในใจ แล้วในใจนี่อินทรีสังวรอันนี้มันมีเกล้าไฉน

ในอภิธรรม พระอรหันต์ต้องสร้างบารมีอย่างน้อยต้องหนึ่งแสนชาติ พระพุทธเจ้าต้องถือสังขยแสนมหากัปนี้เป็นอย่างน้อย สิ่งนี้มันสร้างสมมา นี่ย้อนไปในอดีต อันนี้มันเป็นเมื่อวานนี้ ใครจะย้อนกลับไปเมื่อวานนี้ลึกไปขนาดไหน อันนั้นมันเป็นอดีตมา แต่ปัจจุบันนี้เรามีความเชื่อใหม่ ถ้าเรามีความเชื่อเรามีความศรัทธา ความเชื่อและความศรัทธานี้เป็นปัจจุบันธรรม

การประพฤติปฏิบัตินี้หาความสุขอันละเอียดจากภายใน นี่เวลานั่งพักร้อนกัน เขาต้องพักร้อนกันนะ เหนื่อยมาก หอบของพระรุ้งพระรังไป ซื่อของกลับมามหาศาลเลย แล้วก็เก็บใส่ตู้ไว้ไม่เห็นได้ใช้เลย นี่ค้นหาความทะยานอยากมันต้องการมาเป็นของที่ระลึกๆ เก็บไว้มหาศาล ผู้เป็นนักบวช พระเรานี้มีบริวาร ๘ เหมือนกับนกเท่านั้น บิณฑบาตขอให้มิข้าวตกบาตร ฉันทแล้วก็บินไปเหมือนนกเหมือนกา ไม่มีของสะสมไว้ สะสมไว้ให้เป็นนิวัตรธรรมทำไม สะสมไว้ให้เป็นเก็บทำไม

เราเป็นเจ้าของบ้าน เราสร้างบ้านขึ้นมาเพื่อที่อยู่อาศัย หรือสร้างบ้านขึ้นมาเพื่อทำความสะดวก ถ้าเราสร้างบ้านเพื่อความสะดวก เราจะเหนื่อยมากเราจะทุกข์มากเพื่อ

อะไร เพื่อบ้านเราต้องสมศักดิ์ศรีอย่างนั้น ต้องสภาวะแบบนั้น แต่ถ้าบ้านเอมาอยู่อาศัย
ทำไมปัจจัย ๔ เครื่องอยู่อาศัย ปัจจัย ๔ นี้ขาดไม่ได้ แต่ถ้าเป็นอย่างอื่นนั้นเป็นเรื่องของ
กิเลสตัณหาความทะยานอยากต้องการอย่างนั้น แต่เรื่องของโลกนั้นเป็นผู้ที่มีอำนาจ
วาสนานะ ผู้บริหาร ผู้จัดการบริหารของโลก เขาต้องบริหารของเขาไป นั้นเป็นเรื่องของโลก
โลก เราอยู่กับโลกเราก็ต้องรู้เรื่องของโลก

เรื่องของธรรมคือเรื่องของโลกหมุนตัวเอง เรื่องของโลกคือโลกนี้หมุนไปรอบ
ดวงอาทิตย์ มันเป็นธรรมชาติอย่างหนึ่ง เราต้องทำใจของเราให้เข้าใจสิ่งนี้ ถ้ามันเป็นสิ่ง
ที่ว่าเราย้อนกลับมาภายใน มันจะเป็นอำนาจวาสนาบารมีนะ เวลาจิตสงบขึ้นมาออกมา
มันจะมีความร่มเย็นมาก เราก็อยู่กับมัน แต่เราไม่เอาอันนี้มาเกาะเกี่ยวกัน โลภียธรรม
โลกุตตรธรรม โลภียธรรม เห็นไหม ฉานโลกีย์ พระเทวทัตเหาะเหินเดินฟ้าได้ แม้แต่
แปลงตัวเป็นงูไปบนศีรษะของพระเจ้าอชาตศัตรูก็ได้ ฉานโลกีย์สิ่งนี้มันเป็นเรื่องของ
โลก โลกจะตื่นเต้นมาก แต่มันเป็นอนิจจัง มันเกิดขึ้น ตั้งอยู่ และดับไป เสื่อมตลอดไป

แต่โลกุตตรธรรม เห็นไหม เราพยายามสร้างของเราขึ้นมา โลกหมุนรอบตัวเอง
แล้วโลกทำลายตัวเอง โลกนี้จะเป็นโลกที่ว่าโลกเรืองแสง โลกนี้ไม่มีสสาร โลกนี้ไม่มีสิ่ง
ต่างๆ จะพบสิ่งนี้ สิ่งนี้มันจะหมุนในตัวมันเอง มันจะมีความสุขในตัวมันเอง นี้คือจักรวาล
ให้เป็นสภาวะแบบนั้น แล้วย้อนกลับเข้ามาจากใจของเรา จากร่างกายของเรา จากใจของ
เรา แล้ววิปัสสนาเข้ามาอย่างนี้ นี้ใช้ปัญญาหมุนเข้ามานะ สิ่งต่างๆ จะเป็นธรรมทั้งหมด
ถ้าคนนั้นมีตา คนนั้นมีสติสัมปชัญญะยกเก็บสิ่งนั้นมาเป็นประโยชน์ ถ้าสิ่งนั้นมาเป็น
ประโยชน์ปัญญา มันจะใคร่ครวญแล้วย้อนกลับเข้ามาถึงหัวใจ แล้วมันจะสลัดสังเวชนะ

โลกนี้เป็นมายา เกิดขึ้น ตั้งอยู่ แล้วดับไป องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอก
เห็นเหมือนพยับแดด พยับแดด เห็นไหม ความร้อนเกิดขึ้น พยับแดดเกิดเป็นไอขึ้นมา
เราเห็นเป็นภาพต่างๆ ขึ้นมา นี้แค่นั้นเองนะ แต่เวลาเราเกิดมาเป็นความจริง จริงตาม
สมมุติ จริงถ้าทุกคนวางหมด กิเลสมันจะบอกว่าถ้าทุกคนวางเฉยหมด โลกมันจะอยู่ได้
อย่างไร วางเฉยไม่ได้ ปัจจัย ๔ เครื่องอาศัยอยู่แล้ว กรรมมันมี มันมีตัณหาความทะยาน
อยากของเขา มันเป็นสภาวะแบบนั้น การปฏิบัติธรรมคือความรู้จริง รู้สิ่งที่เขากำลัง
กระทำนั้นก็กระทำ

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้ธรรมขึ้นมา ๔๕ ปีท่านวางเฉยไหม? ท่านไม่ได้วางเฉย ท่านทำลายกิเลส วางเฉยจากใจดวงนั้น รู้จากตามความจริงนั้น แต่บริหารมัน แต่นี้เราบริหารด้วยความยึดมั่นถือมั่น เราถึงมีความทุกข์ใจ แต่ถ้าเราเข้าใจตามความจริง เรื่องของโลกแล้ววางโลกไว้นะ โลกกับธรรมนี่จะไม่มีการขัดแย้งกันเลย มันจะเป็นไปด้วยความเป็นจริง เพราะสอดคล้องมาก องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเกิดขึ้นมาจากนางสิริมหามายา ผู้ที่ประพฤติปฏิบัติเกิดจากพ่อแม่ทั้งนั้น เกิดจากกรรมทั้งนั้น แล้วจะสละจะไม่สนใจเรื่องของกรรม มันเป็นไปได้

แต่ความเห็นของใจมันต่างกัน เห็นเป็นมายา คิดดูสิ มันเป็นเรื่องของพยัคฆ์แค่นี้ จะไม่ยึดมั่นถือมั่นไปกับมัน บริหารมันเพื่อเป็นประโยชน์กับสังคม นี่อากาศเวลาเราหายใจออกซิเจนเข้าไปในจมูกของเรามันจะเป็นประโยชน์กับเรามาก สิ่งนี้ก็เหมือนกัน มันเป็นตัวมันเป็นเรื่องที่ว่าเราจะควบคุมมันอย่างไร? ทำมันอย่างไรให้มันเป็นประโยชน์ แม้แต่อากาศยังเป็นประโยชน์ได้ แล้วสิ่งมีชีวิตนี้จะชี้นำให้เป็น อัตตา หิ อัตตโน นาโถ ตนเป็นที่พึ่งแห่งตน ไม่เบียดเบียนตนแล้ว ทำไมจะชี้นำคนอื่นไม่ได้ ประโยชน์ตรงนี้สำคัญมาก

หมู่คณะสัปปายะ ผู้ชี้นำ เหมือนกับว่าวิชาการ โลกนี้จะต่อสู้กันด้วยวิชาการตอบ ข้อมูลข่าวสาร ใครควบคุมข้อมูลข่าวสารได้ผู้นั้นจะครองโลก นี่เหมือนกัน ถ้าเราชี้นำสิ่งนี้เป็นมรรค ๘ ย้อนกลับเข้ามา แล้วเราควบคุมใจของเราได้ โลกของเราหมุนโดยอิสรภาพ จะไม่วนไปในจักรวาลนั้น แรงดึงดูดของดวงอาทิตย์จะไม่สามารถดึงดูดโลกจากโลกของเราให้หมุนไปในดวงอาทิตย์ได้

เราทำลายวิวัฏฐะ ทำลายวัฏฐะเป็นวิวัฏฐะ ทำลายวัฏฐะอันนี้มันจะไม่วนในจักรวาลนี้ มันจะเป็นอิสรภาพของมัน แต่ถ้าไม่ได้ทำตรงนี้หมุนตัวมันเองก็เป็นทุกข์ มันต้องหมุนนะ แล้วหมุนจนหัวปั่นเลย แล้วก็หมุนรอบโลกไปอย่างนี้ แล้วก็เกิดตายๆ ไปสภาวะแบบนี้ นี่คิดใคร่ครวญมาแล้วเทียบขึ้นมามันเป็นธรรม ถ้าเป็นธรรมใจมันจะเริ่มสอดคล้องแล้วมันจะปล่อยวาง มันจะเข้าใจนะ สภาวะเป็นแบบนี้ๆ นี่เป็นของชั่วคราวจริงตามสมมุติ จริงตามบัญญัติ แล้วก็จริงตามวิมุติจากสภาวะธรรมที่เกิดขึ้นจากใจของเราเอง